

Наталя Масі, Вікторія Масленкова
Одеський національний політехнічний університет
Одеса, Україна

ПИТАННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ІТ-КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ

В статті представлено аналіз національної інформаційної політики в аспекті законодавчого забезпечення та регулювання

Ключові слова: інформаційне суспільство, державна інформаційна політика, програма розвитку е-урядування, інформаційні технології.

В статье представлен анализ национальной информационной политики в аспекте законодательного обеспечения и регулирования.

Ключевые слова: информационное общество, государственная информационная политика, программа развития е-правительства, информационные технологии.

The article presents an analysis of national information policy in the aspect of legislation and regulation.

Keywords: information society, the state information policy, the development of a program of e-government and information technology.

На сьогодні в усіх країнах світу розвиток інформаційного суспільства та електронного урядування визначено одним з головних пріоритетів державної політики, що відобразилося в міжнародних документах Всесвітнього саміту з розвитку інформаційного суспільства (Женевського 2003 року та Туніського 2005 року), в тому числі й в європейській стратегії економічного розвитку «Європа 2020: стратегія розумного, сталого та всеохоплюючого зростання» [16]. У цьому документі серед семи стратегічних напрямів виокремлено у вигляді окремої програми – Цифровий порядок денний [15], основною метою якої є створення єдиного цифрового ринку в межах Європи.

Україна, яка націлена на інтеграцію з ЄС, враховує ці механізми, і як результат, Державне агентство з питань е-урядування, враховуючи побажання громадян впливати на рішення влади в он-лайн режимі, представило цифровий порядок денний на 2015 рік [12], у якому ключовими показниками ефективності визначено впровадження системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів, підключення до неї 10 пріоритетних інформаційних урядових ресурсів; надання 10 пріоритетних послуг в електронній формі;

впровадження у пілотну експлуатацію веб-порталу електронної демократії та створення інноваційного центру розвитку е-урядування в Україні; розробку Концепції та запровадження Державної цільової програми розвитку електронного урядування «Електронна Україна 2020», затвердження програми інформатизації в усіх областях України.

Основними організаційно-правовими механізмами розвитку інформаційного суспільства, інформатизації та електронного урядування в Україні є:

- механізм Національної програми інформатизації (з 1998 р.);
- механізм державних цільових програм (з 2004 р.);
- механізм розвитку інформаційного суспільства (з 2007 р.);
- механізм електронного урядування (з 2010 р.);
- механізм Національного плану дій з реалізації Програми Президента України «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка та ефективна держава» (з 2011 р.);
- механізм міжнародної ініціативи «Відкритий Уряд» (з 2012 р.);
- механізм Стратегії співробітництва держав-учасниць СНД в розбудові та розвитку інформаційного суспільства (з 2012 р.);
- механізм робочої групи Координатора наряду реформ «Електронне урядування» (з 2013 р.) [14].

Ми погоджуємося з позицією А.І. Семенченко [14] про те, що зазначені механізми не в повній мірі відповідають сучасним тенденціям розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування, а деякі з них суперечать їм, втратили свою актуальність, є неефективними, ресурсно незабезпеченими, занадто бюрократизованими, негнучкими, непрозорими та невідкритими. Усе це негативно впливає й на діяльність ІТ-компаній України.

Якість державної політики у сфері інформатизації, електронного урядування та розвитку інформаційного суспільства залежить як від відповідного правового забезпечення, так й від наявності інституційної структури, у тому числі – сформованих несуперечливих структур державного управління, державно-приватного партнерства, чіткої системи аналізу та моніторингу виконання рішень та гнучкого реагування на обставини, що змінюються [14].

Для вітчизняного законодавства характерний значний розрив у часі між ухваленням нормативно-правових актів і подальшою розробкою конкретних нормативів, процедур, механізмів їх реалізації.

Щодо законодавчого регулювання у сфері забезпечення інформаційної безпеки, то як зазначає В.В. Остроухов [13], існуюча система нормативно-правових актів вимагає удосконалення, оскільки в Україні поки що немає нормативних актів концептуального рівня, які предметно стосувалися регулювання інформаційної сфери та забезпечення інформаційної безпеки держави. Вчений наголошує на тому, що значна кількість нормативних актів, що неузгоджені ні між собою, ні з нормами міжнародного законодавства призводить до істотного зниження ефективності такої діяльності.

Концептуальні засади державної політики ІТ-галузі регламентуються такими законодавчими актами, як: Конституція, законами України «Про інформацію» [1], «Про Національну програму інформатизації» [3], «Про Концепцію Національної програми інформатизації» [4], «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [7], «Про державну підтримку розвитку індустрії програмної продукції» [9], «Про захист персональних даних» [8], «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» [2], «Про електронний документ та електронний документообіг» [5], «Про електронний цифровий підпис» [6] тощо, а також Указом Президента України «Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» [10] та Розпорядженням Кабінету міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» [11]. На даний час розробляється проект закону «Про підтримку підприємств галузі інформаційних технологій».

Усіма зазначеними вище законодавчими актами визначено головну мету, принципи, основні завдання, шляхи розв'язання проблем, завдання та функції органів влади, механізми взаємодії їх між собою та суспільством, громадянами та бізнесом тощо.

Отже, з років незалежності в Україні прийнято значну кількість законодавчих та нормативно-правових документів, що сприяють розвитку інформаційного суспільства, інформатизації та електронного урядування. Створюючи нові нормативно-правові акти держава не завжди їх узгоджує з міжнародними та європейськими програмами й стандартами. Наявні стандарти в ІТ-сфері лише частково відповідають реальним потребам суспільства, не відображають усю специфіку діяльності ІТ-компаній. Також існує проблема розриву у часі між ухваленням нормативно-правових актів і подальшою розробкою конкретних нормативів, процедур, механізмів їх реалізації.

Список використаної літератури

1. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. №2658-XII [Текст]: за станом на 13 січня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1992. - № 48. — С. 25-46.
2. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР [Текст]: за станом на 19 квітня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1994. - № 31. — С. 286.
3. Про Національну програму інформатизації: Закон України від 04.02.1998 № 74/98-ВР [Текст]: за станом на 16 жовтня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 28. — С. 25-28.
4. Про концепцію Національної програми інформатизації: Закон України від 04.02.1998 № 75/98-ВР [Текст]: за станом на 8 листопада 2013 р. // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 27. — С. 182.
5. Про електронний документ та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV [Текст]: за станом на 6 листопада 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. - № 36. — С. 275.
6. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22.05.2003 № 852-IV [Текст]: за станом на 18 жовтня 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. - № 36. — С. 276.
7. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства України на 2007–2015 роки: Закон України від 09.01.2007 № 537-V [Текст]: за станом на 6 лютого 2007 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2007. - № 12. — С. 102.
8. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI [Текст]: за станом на 30 травня 2014 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2010. - № 34. — С. 481.
9. Про державну підтримку розвитку індустрії програмної продукції: Закон України від 16.10.2012 № 5450-VI [Текст]: за станом на 7 листопада 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2013. - № 47. — С. 656.
10. Про стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 [Текст]: за станом на 26 січня 2015 р. // Офіційний вісник України. — 2015. - № 4. — С. 67.
11. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету міністрів України від 15 травня 2013 р. № 386-р [Текст]: за станом на 15 травня 2013 р. // Урядовий кур'єр. — 2013. - № 6. — С. 105.
12. Державне агентство з питань е-урядування представило цифровий порядок денний на 2015 рік [Електронний ресурс] // Новини міністерств та відомств: [сайт] / Урядовий портал. — К.: КМУ, 2015. — Режим доступу:

http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247662359&cat_id=244277212. – Назва з екрану.

13. Остроухов В.В. Інформаційна безпека (соціально-правові аспекти) [Текст] / В.В. Остроухов. – К.: КНТ, 2010. – 776 с.
 - i. Семенченко А.І. Доповідь про стан інформатизації та розвиток інформаційного суспільства в Україні за 2013 рік [Електронний ресурс] / А.І. Семенченко // Державне агентство з питань науки, інновацій та інформатизації України – 2013. – 123 с. – Режим доступу: http://www.e.gov.ua/sites/default/files/stan_informatyzacii_20132.pdf. - Назва з екрану.
14. Digital Single Market Strategy: European Commission agrees areas for action [Електронний ресурс] // Digital agenda for europe [сайт] / European Commission. – Brussels, 2015. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/news/digital-single-market-strategy-european-commission-agrees-areas-action>. – Назва з екрану.
15. Europe 2020: A strategy for smart, sustainable and inclusive growth [Електронний ресурс] // Communication from the commission: [сайт] / European Commission. – Brussels, 2010. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:2020:FIN:EN:P:DF>. – Назва з екрану.

Катерина Ситник

Одеський національний політехнічний університет

Одеса, Україна

ВИДИ СЛУЖБ ДІЛОВОДСТВА, ЇХ ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА, ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ

Розглянуто службу діловодства та її складові в сучасних установах України.

Ключові слова: служба діловодства, організаційна структура діловодства, інформаційно-технологічні служби діловодства, організаційної та управлінські складові служби діловодства.

Рассмотрена служба делопроизводства и ее составляющие в современных учреждениях Украины.

Ключевые слова: служба делопроизводства, организационная структура делопроизводства, информационно-технологические службы делопроизводства, организационные и управленческие составляющие службы делопроизводства.